

Članci i rasprave / Papers and studies

DOLORES BUTIĆ

The Woman in a Medieval Description of a City Siege
Žena u srednjovjekovnom opisu opsade grada 9

ENES DEDIĆ

Županija Sana i njezini robovi u drugoj polovini 13. stoljeća
Sana County and her Slaves in the Second Half of the 13th Century..... 29

ANTE BEĆIR

Moderne i suvremene predodžbe srednjovjekovlja – anakronija između
bajke i horora
Modern and Contemporary Images of the Middle Ages – an Anachronism
between Fairy Tale and Horror 49

MARINA KRPAN SMILJANEC

Tiskarski znak (signet) digitalizirane građe u Nacionalnoj i sveučilišnoj
knjižnici u Zagrebu
Printer's Mark of Digitized Material in the National and University Library
in Zagreb 79

ZOLTÁN PÉTER BAGI

Hungarian Military Organization, Based on a 1605 Excerpt Regarding the
Ban's Army
Ugarska vojna organizacija, na temelju izvotka o banskoj vojsci iz 1605..... 129

MLADENKO DOMAZET

Promjene na obalnom dijelu Kaštel Novoga i Kaštel Staroga (u kontekstu
velike konjunktura u drugoj polovici 19. stoljeća i razvoja turizma u
međuratnome razdoblju)
Coastal Development of the Kaštel Novi and Kaštel Stari (in the Context
of the Great Conjuncture in the Second Half of the 19th Century and
Tourism Growth in the Interwar Period)..... 141

ANDREA FELDMAN, MARIJANA KARDUM

Karijera, kuhinja, konferencija: žene u hrvatskom društvu šezdesetih
Career, Kitchen, Conference: Women in Croatian Society during the 1960s.... 159

PETAR MARKUŠ

Neki aspekti političkih i ekonomskih odnosa Jugoslavije i Etiopije od 1975.
do 1990.
Some Aspects of Political and Economic Relations between Yugoslavia and
Ethiopia from 1975. to 1990. 191

Sadržaj / Contents

MICHAL JANIČKO

The Ideological Transformation of Milan Kučan in 1986-1988. Views on Socialism and the Coexistence of Nations in Yugoslavia
Ideološka transformacija Milana Kučana 1986-1988. Pogledi na socijalizam i suživot naroda u Jugoslaviji 229

VLATKO SMILJANIĆ, DANIJEL JURKOVIĆ

Odjeci Hrvatskoga proljeća u Virovitici 1971. i 1972.
Echoes of the Croatian Spring in Virovitica in 1971 and 1972 265

ANITA FIKET

Istraživanje židovske baštine u Hrvatskoj: židovska groblja
Research of Jewish Heritage Cemeteries in Croatia: Jewish cemeteries 285

Ocjene i prikazi / Critiques and reviews

NELLA LONZA

Vrijedan i trajan prinos hrvatskoj historiografiji srednjega vijeka
Neven Budak, *Na dnu društvene ljestvice: robovi i služinčad na istočnoj jadranskoj obali*, Zagreb: Leykam International, 2021, 496 str. 299

MORENO VULETA I ZVONIMIR PLAVEC

Odgonetanje zamršene i skoro zanemarene teme
Mario Grčević, *Ime „Hrvat“ u etnogenezi Južnih Slavena*, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Ogranak Matice hrvatske u Dubrovniku, Zagreb – Dubrovnik 2019, 292 str. 303

LUKA ŠPOLJARIĆ

Mikrohistorija kasnosrednjovjekovnog dalmatinskog sela
Fabian Kümmeler, *Korčula: Ländliche Lebenswelten und Gemeinschaften im venezianischen Dalmatien (1420–1499)*, Südosteuropäische Arbeiten 165, Berlin: de Gruyter, 2021, 516 str. 309

NIKŠA VAREZIĆ

Ponešto i o našijencima na Bosporu...
Vjeran Kursar, *Croatian Levantines in Ottoman Istanbul*, Istanbul: The Isis Press, 2021, 256 str. 311

MARTA JURKOVIĆ

Prilog popularizaciji povijesti medicine
Đuro Baglivi, *Pravila o medicini čvrstih dijelova u svrhu ispravne upotrebe mjerenja / Canones de medicina solidorum ad rectum statices usum* (s latinskoga transkribirala, prevela i predgovor napisala Zrinka Blažević), Zagreb: Medicinska naklada, 2022, 165 str. 315

ŠERBO RASTODER

Prilog proučavanju crnogorske povijesti 20. stoljeća
Željko Karaula, *Sekula Drljević (1884-1945): politička biografija*, Cetinje:
Crnogorski kulturni forum – Dukljanska akademija nauka i umjetnosti,
2022, 734..... 317

DINO STANIČIĆ

Kontinuiran interes stranih intelektualaca za južnoslavenska pitanja
Lucija Balikić, *Najbolje namjere. Britanski i francuski intelektualci i stvaranje Jugoslavije*, Zagreb: Srednja Europa, 2022. 329

TOMISLAV KARDUM

Strah od komunizma i političko-društveni procesi u međuratnom razdoblju
Jonathan Haslam, *The Spectre of War: International Communism and the Origins of World War II*, Princeton – Oxford: Princeton University Press,
2021, xvi + 481 str. 332

BRANKA BOBAN

Mnogostranost djelovanja Hrvatske seljačke stranke u Moslavini
Franko Mirošević, *Hrvatska seljačka stranka u Moslavini 1905-1941*,
Zagreb: ITG digitalni tisak, 2021, 419 str..... 335

DANIJEL VOJAK

Romski emancipacijski pokret u europskim zemljama između dvaju
svjetskih ratova
*Roma Portraits in History: Roma Civic Emancipation Elite in Central, South-
Eastern and Eastern Europe from the 19th Century until World War II*
(ur. Elena Marushiakova, Vesselin Popov), Paderborn: Brill i
Schoeningh, 2022..... 339

JOSIP IMBRIŠAK

Žene i nacistički ratni logori
Wendy Lower, *Hitlerove furije. Njemice na nacističkim poljima smrti* (s
engleskog prevela Iva Karabaić), Zagreb: Profil, 2014, 263 str..... 344

SAŠA VUKOVIĆ

Intelektualno najsamosvjesniji diktator 20. stoljeća
Geoffrey Roberts, *Stalin's Library: A Dictator and His Books*, New Haven –
London: Yale University Press, 2022, 146 str. 346

STJEPAN MATKOVIĆ

Prilog promišljanju kulture sjećanja i suočavanja s teretima prošlosti
Glina 1941. Tragedije i traume u pamćenju i zaboravu. Zbornik znanstvenih
radova s međunarodnim sudjelovanjem (gl. ur. Drago Roksandić), Zagreb:
Odsjek za povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatski
državni arhiv, Srpsko narodno vijeće u Zagrebu, 2022, 1014 str..... 349

— Sadržaj / Contents —

MARKO ARDIZZONE

Vojno-politička suradnja četnika i NDH

Vlatka Vukelić, Vladimir Šumanović, *Četničke postrojbe u službi*

Nezavisne Države Hrvatske, Zagreb: Školska knjiga, 2021, 255 str. 352

MARIJANA KARDUM

Židovska imovina u ratu i poraću

Naida-Michal Brandl, *Oduzimanje židovske imovine u Hrvatskoj. Zagreb kao*

studija slučaja / Appropriation of Jewish Property in Croatia. Zagreb as a

Case Study, Zagreb: Leykam International, 2022, 672 str. 356

DANIJEL VOJAK

Romi kao aktivni dio povijesnog procesa razvijanja europskih vrijednosti i identiteta

European Roma: Lives beyond Stereotypes (ur. Eve Rosenhaft, María

Sierra), Liverpool: Liverpool University Press, 2022, 332 str. 358

ALEKSANDAR JAKIR

Antisemitizam kao dio nacionalne povijesti

Ivo Goldstein, *Antisemitizam u Hrvatskoj od srednjega vijeka do danas*,

Zaprešić – Zagreb: Fraktura – Židovska vjerska zajednica „Bet Israel“ u

Hrvatskoj, 2022, 632 str. 363

Prikazi događanja

TEODORA SHEK BRNARDIĆ I MAJA TABAK DEMO

Nove perspektive u historiografiji o osamnaestostoljetnoj Habsburškoj Monarhiji

„Što je novo u ranomodernoj povijesti Habsburške Monarhije?“ –

6. kolokvij HRZZ projekta EuKor, održan 17. rujna 2022, te razgovor

s dr. sc. Veronikom Čapskom i dr. sc. Jonathanom Singertonom 367

MIHAEL LOVRIĆ I KREŠIMIR ŠKARO

Rodoslovlje kao pomoćna povijesna znanost

Gostujuće predavanje članova Hrvatskog rodoslovnog društva „Pavao

Ritter Vitezović“ na kolegiju Pomoćne povijesne znanosti II Odsjeka

za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 373

Upute autorima i suradnicima *Radova Zavoda za hrvatsku povijest* 375

Author and Contributor Guidelines 379

FILOZOFSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY
INSTITUT FÜR KROATISCHE GESCHICHTE

RADOVI

54

BROJ 2

ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
FILOZOFSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

FF press

ZAGREB 2022.

RADOVI ZAVODA ZA HRVATSKU POVIJEST
FILOZOFSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Knjiga 54, broj 2

Izdavač / Publisher

Zavod za hrvatsku povijest
Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
FF-press

Za izdavača / For Publisher

Domagoj Tončinić

Glavna urednica / Editor-in-Chief

Inga Vilogorac Brčić

Izvršna urednica / Executive Editor

Kornelija Jurin Starčević

Uredništvo / Editorial Board

Jasmina Osterman (stara povijest/ancient history), Trpimir Vedriš (srednji vijek/medieval history), Hrvoje Petrić (rani novi vijek/early modern history), Filip Šimetin Šegvić (moderna povijest/modern history), Tvrtko Jakovina (suvremena povijest/contemporary history), Silvija Pisk (mikrohistorija i zavičajna povijest/microhistory and local history),
Zrinka Blažević (teorija i metodologija povijesti/theory and methodology of history)

Međunarodno uredničko vijeće / International Editorial Council

Denis Alimov (Sankt Peterburg), Živko Andrijašević (Nikšić), Csaba Békés (Budapest), Rajko Bratož (Ljubljana), Svetlozar Eldarov (Sofija), Toni Filiposki (Skopje), Aleksandar Fotić (Beograd), Vladan Gavrilović (Novi Sad), Alojz Ivanišević (Wien), Egidio Ivetić (Padova), Husnija Kamberović (Sarajevo), Karl Kaser (Graz), Irina Ognyanova (Sofija), Géza Pálffy (Budapest), Ioan-Aurel Pop (Cluj), Nade Proeva (Skopje), Alexios Savvides (Kalamata), Vlada Stanković (Beograd), Ludwig Steindorff (Kiel), Peter Štih (Ljubljana)

Izvršni urednik za tuzemnu i inozemnu razmjenu /

Executive Editor for Publications Exchange

Martin Previšić

Tajnik uredništva / Editorial Board Assistant

Dejan Zadro

Adresa uredništva/Editorial Board address

Zavod za hrvatsku povijest, Filozofski fakultet Zagreb,
Ivana Lučića 3, HR-10 000, Zagreb
Tel. ++385 (0)1 6120191

Časopis izlazi jedanput godišnje / The Journal is published once a year

Časopis je u digitalnom obliku dostupan na / The Journal in digital form is accessible at
Portal znanstvenih časopisa Republike Hrvatske „Hrčak“
<http://hrcak.srce.hr/radovi-zhp>

Financijska potpora za tisak časopisa / The Journal is published with the support by
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske

Časopis je indeksiran u sljedećim bazama / The Journal is indexed in the following databases:
Directory of Open Access Journals, EBSCO, SCOPUS, ERIH PLUS, Emerging Sources Citation
Index - Web of Science

Naslovna stranica / Title page by

Marko Maraković

Grafičko oblikovanje i računalni slog / Graphic design and layout

Marko Maraković

Lektura / Language editors

Samanta Paronić (hrvatski / Croatian)

Edward Bosnar (engleski / English)

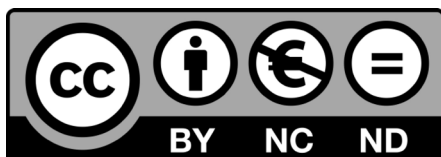
Ilustracija na naslovnici

Muza Klio (Alexander S. Murray, *Manual of Mythology*, London 1898)

*Časopis je u digitalnom obliku dostupan na Portalu znanstvenih časopisa
Republike Hrvatske „Hrčak“ <http://hrcak.srce.hr/radovi-zhp>*

*The Journal is accessible in digital form at the Hrčak - Portal of scientific
journals of Croatia <http://hrcak.srce.hr/radovi-zhp>*

DOI: 10.17234/RadoviZHP.54

Djelo je objavljeno pod uvjetima Creative Commons Autorstvo-Nekomercijalno-Bez prerada 4.0 Međunarodne javne licence (CC-BY-NC-ND) koja dopušta korištenje, dijeljenje i umnažanje djela, ali samo u nekomercijalne svrhe i uz uvjet da se ispravno citira djelo i autora, te uputi na izvor. Dijeljenje djela u prerađenom ili izmijenjenom obliku nije dopušteno.